

Agata Muc

Nagroda Lux et Silesia dla ks. prof.
Wincentego Myszora : "Nauka -
dydaktyka - organizacja" : wystawwa
przygotowana przez Bibliotekę
Teologiczną Uniwersytetu Śląskiego i
Księgarnię św. Jacka : Katowice,
wrzesień-grudzień 2013 roku

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 1 (38), 251-256

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

AGATA MUC¹

**NAGRODA LUX EX SILESIA
DLA KS. PROF. WINCENTEGO MYSZORA.
NAUKA – DYDAKTYKA – ORGANIZACJA.
WYSTAWA PRZYGOTOWANA PRZEZ BIBLIOTEKĘ
TEOLOGICZNĄ UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
I KSIĘGARNIĘ ŚW. JACKA
(Katowice, wrzesień-grudzień 2013 roku)**

Trzynastego października, podczas międzyuczelnianej inauguracji roku akademickiego 2013/2014 w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach wręczono nagrodę Lux ex Silesia. Tegorocznym laureatem wyróżnienia został wybitny patrolog, historyk starożytnego chrześcijaństwa i literatury tego okresu oraz dziekan i organizator Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach [dalej UŚ] – ks. prof. dr hab. Wincenty Myszor. Nagroda jest przyznawana od 1994 roku ludziom, którzy w swej działalności naukowej lub artystycznej ukazują wysokie wartości moralne oraz wnoszą trwałą wkład w kulturę duchową Górnego Śląska. Ustanowił ją metropolita górnośląski abp Damian Zimoń w roku 400-lecia kanonizacji św. Jacka Odrowąża – patrona diecezji śląskiej. Wśród dotychczasowych laureatów nagrody znaleźli się m.in.: językoznawca Irena Bajerowa, wybitni kompozytorzy: Henryk Mikołaj Górecki i Woj-

¹ Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

ciech Kilar, lekarze: Kornel Gibiński i Franciszek Kokot, ordynariusz diecezji opolskiej abp Alfons Nossol, wieloletni redaktor naczelny „Gościa Niedzielnego” ks. Stanisław Tkocz, dziennikarka Polskiego Radia Katowice Anna Sekudewicz, dyrektor Biblioteki Śląskiej Jan Malicki oraz Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”.

Księdzu profesorowi wręczono statuetkę z wizerunkiem św. Jacka za ogromne zasługi naukowe i dydaktyczne oraz najwyższe kompetencje badawcze i teologiczne. W laudacji prof. Janusz Janeczek (rektor UŚ w latach 2002-2008, w okresie powstawania Wydziału Teologicznego UŚ, którego laureat był wówczas dziekanem) podkreślał także wybitną specjalizację w trudnym i elitarnym obszarze wiedzy oraz wartości intelektualne i etyczne duchownego. Wincenty Myszor jest nie tylko teologiem i historykiem, ale także specjalistą w dziedzinie patrologii.

Otrzymane wyróżnienie to nie tylko zaszczyt dla naukowca, ale również uhonorowanie Wydziału Teologicznego oraz całego Uniwersytetu Śląskiego. dopełnieniem, a równocześnie przedłużeniem uroczystości w katowickiej katedrze była wystawa informująca o życiu i działalności laureata przygotowana w gmachu Wydziału Teologicznego.

Chcąc przybliżyć środowisku akademickiemu i społeczności lokalnej liczne zasługi Wincentego Myszora i jego wkład w rozwój nauk teologicznych, Biblioteka Teologiczna wraz z Księgarnią św. Jacka przygotowała ekspozycję obrazującą aktywność naukowo-dydaktyczną i organizacyjną księdza profesora. Ograniczona powierzchnia wystawiennicza nie pozwalała w pełni zaprezentować bogactwa dorobku naukowo-badawczego oraz licznych aktywności, w tym zacięcia bibliofilskiego i pasji gromadzenia książek, by odzwierciedlić jego szerokie zainteresowania naukowe. Jednak przedstawiony i usystematyzowany materiał ukazał pewien obraz naukowca, badacza i pasjonata, ekspozycja zaś przyciągała uwagę i wskazywała linię prowadzonych badań na przestrzeni kilkudziesięciu lat.

W pierwszej witrynie znalazły się informacje prasowe i relacje medialne dotyczące przyznania tegorocznej nagrody Lux ex Silesia, pochodzące m.in. z „Dziennika Zachodniego”, „Gazety Wyborczej”, „Wiadomości KAI: Biuletynu Katolickiej Agencji Informacyjnej”. W przytoczonych komunikatach i doniesieniach skupiono się

na zaprezentowaniu sylwetki laureata i omówieniu jego dokonań. Interesującym materiałem poznawczym był wywiad redakcji „Gościa Niedzielnego” z ks. prof. W. Myszorem, zatytułowany *Przykuć uwagę*, w którym laureat opowiada „o wzbudzaniu ciekawości studentów, powstawaniu Wydziału Teologicznego, nauce koptyjskiego i dalszych planach naukowych”².

Następnie umieszczono informacje o początkach tworzenia Wydziału Teologicznego, a zwłaszcza o wkładzie, jaki wniósł ks. W. Myszor w jego rozwój. Od podstaw tworzył on strukturę nowej jednostki naukowej, poczynając od lokalizacji pomieszczeń dydaktycznych, po prace biurowe, administracyjne i dobór kadry naukowo-dydaktycznej. Umiejętności organizacyjne i doświadczenie zawodowe sprawiły, że w 2001 roku abp Damian Zimoń powierzył mu funkcję dziekana, którą następnie pełnił przez dwie kadencje, przyczyniając się w widoczny sposób do integracji nowego wydziału z uniwersytetem i do rozwoju myśli teologicznej na uczelni. Część ekspozycji zajmowały akty prawne, zarządzenia i rozporządzenia dotyczące utworzenia Wydziału Teologicznego w strukturach UŚ. Nie mogło tutaj zabraknąć dokumentacji związanej z etapami budowy gmachu, jak również materiałów archiwalnych z uroczystości wmurowania kamienia węgielnego, następnie otwarcia i poświęcenia budynku.

Kolejna ekspozycja przedstawiała wybrane publikacje z bogatego dorobku naukowego księdza profesora. Współpraca z polskimi i zagranicznymi ośrodkami myśli teologicznej zaowocowała obszernym zbiorem publikacji liczącym ponad 300 pozycji. Bibliografia prezentująca twórczość naukowca jest imponująca, zarówno co do ilości, jak i co do wartości opublikowanego materiału³.

Dorobek naukowy duchownego obejmuje: prace zwarte, skrypty, redakcje dzieł zbiorowych, artykuły, tłumaczenia z języków nowożytnych, recenzje i omówienia, hasła w słownikach i encyklopediach, bibliografie i sprawozdania naukowe. Warte podkreślenia są liczne

² P. Łazarski, *Przykuć uwagę*, „Gość Katowicki” 41 (2012), s. 3.

³ Bibliografia dorobku naukowego ks. prof. W. Myszora (stan z 1 stycznia 2009 roku) została zamieszczona w księdze pamiątkowej wydanej z okazji czterdziestolecia jego pracy naukowo-dydaktycznej. Zob. *Omnia tempu habend. Miscellanea theologica Vincentio Myszor quadragesimum annum laboris scientifici celebranti ab amicis, sodalibus discipulisque oblata*, pod red. A. Reginka, G. Strzelczyka, A. Żądły, Katowice 2009.

tłumaczenia, a zwłaszcza opracowanie podręcznika *Język koptyjski*⁴ oraz współautorstwo *Podręcznego słownika języka koptyjskiego*⁵.

Działalność naukowa ks. prof. Myszora znajduje również odzwierciedlenie w stałej współpracy ze śląskim periodykiem teologicznym – „Śląskimi Studiami Historyczno-Teologicznymi” [dalej ŚSHT], zwłaszcza w latach 1981-1995, kiedy pełnił on funkcję redaktora naczelnego. Obok redagowanych przez niego piętnastu tomów na wystawie znalazły się liczne nadbitki artykułów badacza opublikowanych w ŚSHT. Zaprezentowano także jeden z najnowszych jego tekstów zatytułowany *Koptyjska „żona” Jezusa*, który ukazał się w pierwszym zeszycie z 2013 roku tego czasopisma⁶.

Następna gabłota zawierała materiały związane z początkiem pracy naukowej laureata w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, od 1999 roku przekształconej w Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego [dalej UKSW]. Ksiądz profesor, pracując na UKSW, założył serię „*Studia Antiquitatis Christianae*” i przewodniczył redakcji w latach 1977-2001, wydając osiemnaście jej tomów. Następnie, po przejściu do Katowic, w 2005 roku wznowił redagowanie cyklu na Wydziale Teologicznym UŚ pod zmodyfikowanym tytułem „*Studia Antiquitatis Christianae. Series Nova*” (dotychczas ukazało się czternaście tomów). Została ona dostrzeżona i doceniona przez Stowarzyszenie Wydawców Katolickich, które w 2011 roku podczas XVII Targów Wydawców Katolickich w Warszawie uznało ją za najlepszą serię wydawniczą. Na wystawie pokazano wszystkie tomy cyklu, nagrodę wydawców w postaci statuetki Feniksa oraz kopię tekstu pochodzącego z dyplomu, w którym napisano, że jest to: „Specjalistyczna seria rozpraw o niezwykle doniosłym znaczeniu dla kultury religijnej w Polsce. Zbiera prace dotyczące starożytności chrześcijańskiej, ukazując splot problemów dogmatycznych, biblijnych bądź wiążących się z rodzącymi się herezjami, wymagających rozwikłania i hermeneutycznej sprawności interpretatorów”. Spo-

⁴ W. Myszor, *Język koptyjski – kurs podstawowy dialektu saidzkiego. Wydanie studyjne*, Warszawa 1998; *Chrestomatia koptyjska. Materiały do nauki języka koptyjskiego*, oprac. A. Dembska, W. Myszor, Warszawa 1998.

⁵ *Podręczny słownik języka koptyjskiego*, oprac. A. Dembska, W. Myszor, Warszawa 1996.

⁶ W. Myszor, *Koptyjska „żona” Jezusa*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 46,1 (2013), s. 168-172.

śród wielu interesujących tytułów wydawanych w ramach „Studia Antiquitatis Christianae. Series Nova” uwagę przyciąga zwłaszcza *Ewangelia Judasza*⁷, która po ukazaniu się na rynku księgarskim wzbudziła żywe zainteresowanie czytelników, zachęcając wydawcę do kolejnego dodruku pracy.

Materiał wystawienniczy stanowiły także dysertacje dokumentujące zaangażowanie Wincentego Myszora na polu dydaktycznym, przede wszystkim jako promotora kilkudziesięciu prac magisterskich, licencjackich i doktorskich. Ograniczenie powierzchni ekspozycyjnej uniemożliwiło pokazanie całego dorobku promotorskiego. Z szerokiego spektrum tytułów tylko nieliczne znalazły się na wystawie. Wyeksponowano głównie te, które są najbardziej reprezentatywne dla profilu badawczego profesora.

Wystawę zamykał fragment kolekcji książek przekazanych przez księdza dziekana Bibliotece Teologicznej w 2012 roku. W ciągu ponad czterdziestoletniej pracy naukowo-dydaktycznej ks. Wincenty Myszor zgromadził niezwykle wartościowy i bogaty księgozbiór. Główny zrząd podarowanej kolekcji stanowi tematyka wczesnochrześcijańska, patrologia i teologia patrystyczna oraz materiały wykorzystywane podczas tłumaczeń. Dzięki duchownemu w zasobach biblioteki znajduje się obecnie jeden z największych w Polsce zbiorów opracowań źródeł z Nag Hammadi w tłumaczeniu angielskim, francuskim i niemieckim. Obok opracowań darczyńca przekazał także kilkanaście tomów zawierających faksymile wszystkich papyrusów odnalezionych w Nag Hammadi – *The Facsimile Edition of the Nag Hammadi Codices*, wydanych przez Jamesa M. Robinsona. Następną ważną grupę materiałów przekazanych na użytek czytelników stanowią wydawnictwa informacyjne, wśród nich encyklopedie i słowniki oraz całe kolekcje czasopism polskich i obcojęzycznych. Nie mogło zabraknąć w warsztacie naukowym badacza polskich serii zawierających opracowania tekstów źródłowych z zakresu literatury patrystycznej, takich jak: „Pisma Ojców Kościoła”, „Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy”, „Ojcowie Żywi”, „Biblioteka Ojców Kościoła”, „Źródła Monastyczne”, „Źródła Myśli Teologicznej”.

⁷ *Ewangelia Judasza*, wstęp, tłumaczenie z koptyjskiego i komentarz W. Myszora, Studia Antiquitatis Christianae. Series Nova 3, Katowice 2006.

Cała kolekcja to unikatowy i wyjątkowo cenny dar, którym profesor w znaczący sposób powiększył księgozbiór archidiecezji katowickiej (ponad 3 tys. woluminów)⁸. Książki pieczołowicie gromadzone i kompletowane przez lata pracy naukowej W. Myszora trafiły do biblioteki z myślą o obecnych i przyszłych magistrantach i doktorantach profesora, a także tych wszystkich, którzy poszukują literatury patrystycznej, wczesnochrześcijańskiej oraz historycznej.

Wystawa dotycząca sylwetki pierwszego dziekana Wydziału Teologicznego UŚ w Katowicach została opatrzona tytułem *Lux ex Silesia 2013. Ks. prof. Wincenty Myszor. Nauka – dydaktyka – organizacja*, ponieważ miała na celu pokazanie różnych aktywności i osiągnięć laureata, często nieznanym osobom wizytującym gmach teologii. Jednocześnie stanowiła wyraz wdzięczności za organizację jednostki, która zapoczątkowała rozwój badań i prac z zakresu teologii akademickiej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

⁸ A. Muc, *Dar ks. prof. dr. hab. Wincentego Myszora dla Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 46,1 (2013), s. 208-215.